

6306

ԴՐ. ԲԵՐԵՎԵՐ ԱՆԴ ԿԵՐԱՔ ՄԱՐԴԱՐԱՐԱԾԵԼ
ԹԻՖԻՆԻ ՀԱՅՈց ՀՐԱՄԱՆԱԿԱՒԱՆ ԸՆԼԻՐՈՒԹԻՒՆ

№ 117

6306

ՔԱՂ ԳԵՂԵՑԿՈՒՀԻՆ

ՀԵԲԵԱ

Մանկական գրադարան

(Спящая красавица)
(Сказка)

ԹԻՖԼԻՍ
Տպարան Ա. Դ. Ռոտինեանի || Տիպոգր. Ա. Դ. Ռոտինանց.
1897

$$\begin{array}{r}
 5575 \\
 + 9955 \\
 \hline
 14\cancel{8}30
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 + 3925 \\
 12025 \\
 \hline
 141050
 \end{array}$$

1

$$\begin{array}{r}
 3925 \\
 + 12025 \\
 \hline
 15050
 \end{array}$$

Дозволено Цензурою. Тифлисъ, 12 Декабря 1896 г.

ՓՆԱԾ ԳԵՂԵՑԿՈՒՀԻՆ

Կար չը կար, ժամանակով մի թագաւոր ու մի թագուհի կար: Այս թագաւորն ու թագուհին երկար ժամանակ երեխայ չունեին: Վերջը Աստուած մի աղջիկ տուեց: Թագաւորը շատ ուրախացաւ և մի այնպիսի կնունք արաւ, որ լեզուով պատմել կարելի չէ: Որքան իշխան, մեծ մարդ, զօրապետ կար՝ ամենքին էլ կնունքի կանչեց: Եօթը հատ կախարդ կին էլ կար այդ երկրում. նրանց էլ հրաւիեց և շատ պատիւ տուեց, որպէս զի գրանք երեխակին մի մի շորհը տան և երեխան բախտաւոր լինի:

Ճաշի ժամանակ եօթը կախարդները նստեցին թագաւորի և թագուհու կողքին: Թագաւորը նրանց համար եօթը հատ ուկի աման և եօթը հատ ուկի բաժակ էր շինել տուել, որ ուկի ամաններից ուտեն ու խմեն: Երբ կեր ու խումն ակսեցին՝ մէկ էլ որտեղից ասես մի կաղլիկ պառաւ, գաւազանը ձեռքին, թըխ-թըխկ ներս մտաւ ու գնաց եօթը կախարդների մօտ:

Այս պառաւն էլ կախարդ էր. ապրում էր մութ անտառում, մի աշտարակի մէջ: Յիսուն տարի էր, որ նա նստել էր այնտեղ, դուրս չէր գալիս, մարդու աչքի չէր երևում: Կարծել էին թէ նա մեռել է, այս պատճառով էլ թագաւորը նրան չէր կանչել:

Թագաւորը նրանից ներողութիւն խնդրեց, ասեց չենք
խմացել. ինտու համեցէք արաւ, նստեցրեց եօթը ջահէլ կա-
խարդների կողքին: Բայց ոսկի աման ու ոսկի բաժակ է՛լ
չը կար որ դնէին նրա առաջ. բերին արծաթի աման ու
բաժակ դրին: Պառաւը բարկացաւ, շրթունքը կծեց ու
ասեց. «Հա՛, սրանք ինձ ծաղրում են»: Քթի տակ մըրթ-
մրթաց, աչք ածեց այս ու այն կողմը:

Ջահէլ կախարդներից մինը լսեց պառաւի մըրթմրթոցը
և հասկացաւ, որ նա ուզում է մի վատ բան անել: Հէնց
որ հացից վեր կացան՝ ջահիլը շուտ արաւ, գնաց երեխավի
օրորոցի մօտ, վարագորի՛ ետևում թագ կացաւ: Մտքումն
ասում էր, որ եթէ բան է, պառաւը գայ ու երեխավին
չար աչքով տայ՝ ինքը օրհնանքով նրա չար աչքը ճա-
քեցնէ:

Մնացած վեց ջահէլ կախարդները եկան օրօրոցի մօտ:
Առաջինը երեխավին գեղեցկութիւն խոստացաւ, երկրորդը՝
խելք, երրորդը՝ բարի հոգի, չորրորդը՝ հարատութիւն, հինգե-
րորդը՝ լաւ պար գալու շնորհք, վեցերորդը՝ երդելու շնորհք:
Հերթը հասաւ պառաւ կախարդին: Կա մօտեցաւ օրօրո-
ցին, իր կախարդական դաւագանը դիացրեց նրան և ասաց.

— «Թագաւորի աղջիկը երբ տասն ու հինգ տարեկան
գառնակ, ձեռքը ծակէ իլիկով և մեռնի դրանից»:

Ասաց ու անհետացաւ: Թագաւորը, թագուհին և
նրանց հետ բոլոր հիւրերը հէնց որ այս խօսքերը լսեցին՝
լաց եղան: Մէկ էլ վարագորի ետևից դուրս եկաւ եօթ-
ներորդ ջահէլ կախարդը և ասաց.

— «Թագաւորն ապրած կենակ, շատ միտք մի՛ աներ:
Պառաւ կախարդի ասուծը ես չեմ կարող ոչնչացնել, բայց

կը փոխեմ: Թագաւորի աղջիկը, ճշմարիտ է, ձեռքը կը
ծակէ իլիկով, բայց դրանից չի մեռնի: Հէնց որ ձեռքը
ծակէ՝ խոր քնի մէջ կլնկնի ու հարիւր տարի քնած կը
մնավ: Նրան քնից կը զարթեցնէ մի թագաւորի տղայ և
կը դառնայ նրա փեսան»:

Թագաւորը այս խօսքը պահեց իր մտքում: Ուզում
էր որ իր աղջկան աղատէ այն փորձանքից: Ի՞նչ անէ, ի՞նչ
չանէ: Հրաման տուեց որ իր տէրութեան մէջ ո՛չ ճախա-
րակ լինի, ոչ իլիկ: Հրամանը, իհարկէ, կատարուեց:

Թագաւորի աղջիկը մեծացաւ. բարի կախարդները ինչ
շնորհք որ խոստացել էին՝ բոլորը կատարուեց: Կա այնպէս
գեղեցիկ էր ու խելօք, այնպէս սիրուն երգում էր ու պա-
րում, որ ոչ ուտէիր, ոչ խմէիր, միան նրան մտիկ տափր:
Խակ տասն ու հինգ տարին որ լրացաւ, թագաւորն ու
թագուհին փառք տուին Աստուծուն, թէ փորձանքը անցաւ:

Մի օր թագաւորի աղջիկը գնաց պալատի բոլոր սե-
նեակները ման գալու, որ ինչ կայ չը կայ տեսնէ: Ման
եկաւ ամեն տեղ, ինտու բարձրացաւ վերին լարկը. կտուրի
տակ մի փոքրիկ սենեակ կար, դուռը բաց արաւ: Ի՞նչ
տեսնէ.— նստած է մի պառաւ կին ու թել է մանում:

— «Տատի, այդ ի՞նչ ես անում»:

— «Մանում եմ, հոգիս», պատասխանեց պառաւը:

— «Թող ես էլ փորձեմ, տատի»:

Տատը թող տուեց: Հէնց որ աղջիկը իլիկին մօտեցաւ՝
ձեռքը ծակեց և ընկաւ խոր քնի մէջ: Տատը շատ վախեց,
դուրս վաղեց ու կանչեց: Թագաւորը, թագուհին, պալատի
բոլոր մարդիկ վրայ հասան, որքան դէս ընկան, դէն ընկան՝
թագաւորի աղջկան զարթնացնել չը կարողացան: Այն ժա-

մանակ թագաւորը միտը բերաւ չար կախարդի ասածը:
Ել բանը բանից անցել էր: Թագաւորի աղջկան տալան
իր ննջարանը, պառկեցրին:

Այդ միջոցին բարի կախարդը, որ ասել էր թէ թա-
գաւորի աղջիկը հարիւր տարի կը քնի՝ եօթը սարի, եօթը
ձորի ետևումն էր գտնւում: Հենց որ իմացաւ այս
անցքը՝ նստեց իր հրեղէն կառքը և մի րոպէում եկաւ
հասաւ: Նա հրամակեց, որ քնած աղջկան թափշեալ
սակեթել շորեր հագցնեն և դնեն պալատի ամենալաւ սե-
նեակում: Յետու բարձրացրեց իր ձեռքի գաւաղանը, — և
խկոն պալատի մէջ ինչքան մարդ, անասուն, հաւք կար՝
ամենքը քնեցին:

Թագաւորն ու թագուհին նստել էին մրգեղէն ուտե-
լու, ալդպէս էլ քնեցին. նրանց ետևում կանգնած էր
ծաղրածուն, հանաքներ էր անում,— նա էլ քնեց ծիծա-
ղը բերանին. սպասաւոր երեխան, որ ափաէով քաղցրաւ-
ենիք էր մատուցանում՝ ափաէն ձեռքին քնեց՝ զլուխը
կախ: Մառանում մատուուակը գինի էր ածում. նա
էլ քնեց, մի ձեռքում գինու շիշը, միա ձեռքում բա-
ժակը բռնած. գինին էլ քնեց, ալլս չը թափուեց: Խոհա-
նոցում խոհարարը ձեռքը յետ էր տարել որ աշակերտին
ապտակ տալ, թէ ինչո՞ւ խմորեղէնը թափից. երկուսն էլ
ալդպէս քնեցին: Աշակերտը կոխել էր սպիտակ կատուի
ագին. կատուն մլաւում էր ու հէնց բերանը բաց քնեց:
Քնեցին չները պալատի պատի տակ. քնեցին և նրանց
մօտ կանգնած աղաւնիները: Կարճ ասենք — էլ շունչը բե-
րանին արարած չը մնաց, որ չը քնի:

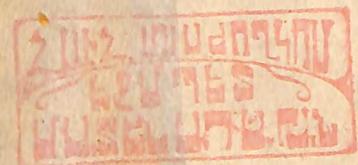
Բարի կախարդը մի անգամ էլ բարձրացրեց իր գա-

85 39

Հայոց գաղտնի

օրը լրանում էր հարիւր տարին՝ թագաւորի աղջկայ քուն
մտնելու օրից: Երբ թագաւորի տղան մօտեցաւ՝ փշերն
ու տատասկները խնկարծ սիրուն ծաղիկների փոխուեցին
ու նրա առաջ ճանապարհ բացին:

Թագաւորի տղան ներս մտաւ: Ի՞նչ տեսնէ: Ուր որ
գնում է, ուր որ նայում է՝ աչքին քնածներ են երևում:
Զարմանքից քիչ էր մնում որ քարանայ, ուշքից
դնայ: Բայց խելքը զլուխը հաւաքեց, չվախեց, ման եկաւ
տմեն տեղ: Վերջը մտաւ այն սենեակը, ուր անկողնում
պառկած էր թագաւորի աղջիկը: Նա քնած էր: Այնպէս
աննման սիրուն աղջիկ թագաւորի տղան իր կեանքում
ոչ տեսած էր, ոչ լսած: Խելքը գնաց, բերանը բաց
մնաց: Կռացաւ որ աղջկայ թուշը պաշի, բայց աղջիկը
աչքերը բաց արաւ: Նա նայեց թագաւորի տղավին ու
քմծիծաղ տուեց. հէնց ասես ճանաչում էր նրան, հէնց
ասես երէկ էր երազում տեսել նորան:

Յետու ասաց.

— «Թագաւորի տղայ, շատ ժամանակ է, որ ես քեզ
սպասում եմ. ահա եկար»:

Իսկ թագաւորի տղան պատասխանեց.

— «Ես շատ ուրախ եմ, թագաւորի աղջիկ. իմ բախտն
էր, որ գամ քեզ զարթեցնեմ»:

— «Ես քեզ շատ եմ տեսել երազումն, և շատ վաղուց
էի քեզ սպասում», նորից ասաց աղջիկը:

Ու վեր կացաւ տեղից, ձեռքը տուեց թագաւորի
տղավին: Երկուաը միասին գնացին դահլիճը:

Յանկարծ ամենքն սկսեցին դարձնել և շարժուել:
Թագաւորն ու թագուհին աչք բաց արին, իտու միւսներն

ւազանը. իսկոյն պալատի չորս կողմում մեծ-մեծ ծառեր, փուշ ու տատասկ բուսան: Նրանք միմեանց փաթաթուեցին, պատ կազմեցին ու բոլորուեցին պալատի շուրջը, ծածկեցին այնպէս, որ ոչ մի մարդ, ոչ մի գաղան չը կարող մտնել և իմանալ, թէ ի՞նչ կալ այս քնած աշխարհում:

Այսպէս հարիւր տարի անցաւ:

Մի օր մի թագաւորի տղայ որսի եկաւ այս կողմերը և շատ զարմանալի բաներ լսեց փշերով ծածկուած պալատի մասին: Մէկն ասաց. «Այստեղ գիշերները հաւաքւում են կախարդները և վհուկները»: Միւսը թէ՝ «Զէ, կախարդներ չկան, այնտեղ ապրում է աժդահակ մարդակերը, որ փոքր երեխաներին բռնում է ու ուտում»:

Թագաւորի տղան չէր իմանում, թէ որին հաւատակ: Վերջապէս մի ծեր մարդ պատահեց և ասաց.

— «Ես իմ պապերից լել եմ պալատի պատմութիւնը: Այնտեղ քնած է թագաւորի գեղեցիկ աղջիկը: Մի ժամանակ մի թագաւորի տղայ պիտի գայ, գեղեցիկ աղջկանը զարթեցնէ ու պսակուի նրա հետ: Շատ թագաւորի տղերք են եկել, բախտ են փորձել»:

Զարմացաւ թագաւորի տղան և պատասխանեց.

— «Ես էլ բախտս կը փորձեմ. ո՞վ գիտէ, կարելի է հէնց ես եմ այն թագաւորի տղան, որ պիտի զարթեցնեմ գեղեցիկ աղջկան»:

— «Մեղք ես, թագաւորի տղայ, մի՛ գնար», ասաց ծերունին. «ով գնացել է այնտեղ՝ էլ իւտ չէ դառել»:

Բայց թագաւորի տղան վախկոտ չէր ու գնաց:

Պատահմունքը այնպէս էր եկել, որ հէնց ուղիղ այդ

էլ վեր կացան, միմեանց նաևեցին և լաւ ծիծաղեցին: Ամեն մէկը իւր գործը շարունակեց: Խոհարարը ապտակը տուեց աշակերտին. աքաղաղները կանչեցին, կրակը վառուեց օջախում, կերակուրները սկսեցին եփ գալ: Թագաւորն ու թագուհին իրանց աղջկան հարց ու փորձ արին, թէ ի՞նչպէս եղաւ այս բանը: Նա էլ պատմեց, թէ այսպէս ու այսպէս. եկաւ թագաւորի տղան և իրան զարթեցրեց: Աղջիկը համ պատմում էր, համ կարմրում: Թագաւորն ու թագուհին շատ ուրախացան: Թագաւորը ասաց.

— «Բարի կախարդի խօսքը կատարուեց. թագաւորի տղան քեզ զարթեցրեց. նա քոնն է, դու նրանը»:

Հէնց այդ օրն էլ նրանց նշանեցին: Ապա հարսանիք արին եօթն օր, եօթը գիշեր:

Նրանք հասան իրանց մուրազին. դուք էլ հասնէք ձեր մուրազին:

12-10-32
1245 - 10 = 12

1008 / 30
30.9.
2,24 P.

100,800

v B

wa Shyftz 2

$$\frac{x+6}{2} = 2x \left(\frac{5-8}{2} \right) \pm 2x$$

$$\frac{x+5}{2} = 2x \left(\frac{6-8x}{2} \right)$$

$\frac{21}{12} \frac{28}{16}$
 $\frac{58}{58} \frac{108}{108}$

$$2x + 35 = 28x(12 - 16)$$

$\frac{28}{336} \frac{28}{448}$

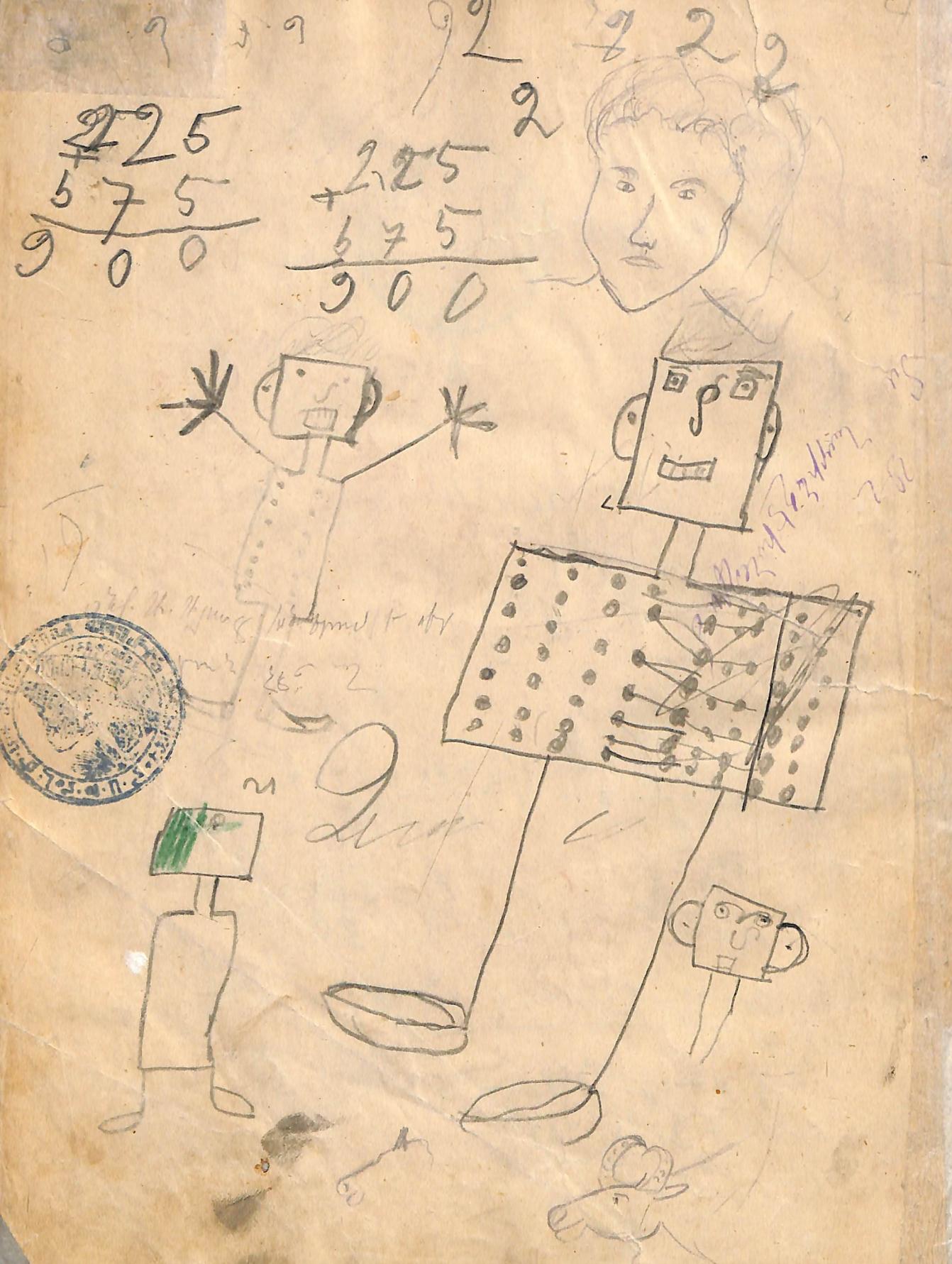
$$2x + 38 = 336x - 448x^2$$

$\frac{329}{12} \frac{1}{16}$

$$448x^2 - 336x + 2x - 35 = 0$$

$$448x^2 - 329x - 35 = 0$$

$$x = \frac{329 \pm \sqrt{}}{2}$$

MAL006949

ԱՄ Հայագիտական գրադարան

